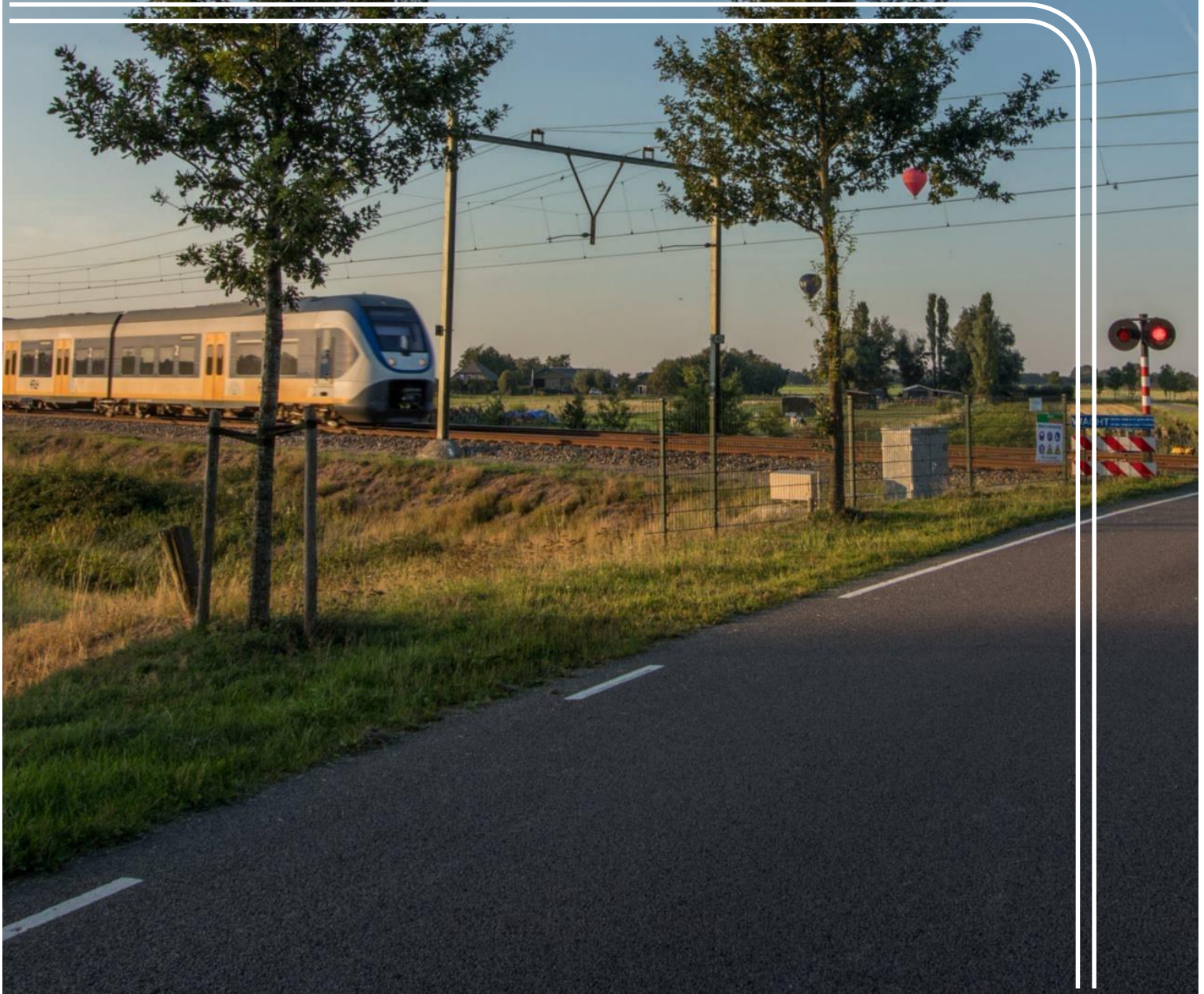

CO2 Directiebeoordeling over 2021

Titel rapport	CO2 Directiebeoordeling over 2021
Kenmerk	011415.202203.N1.01
Datum publicatie	April 2022
Opgesteld door	E. Timmermans
Geaccordeerd door	W. Korver
Coverfoto	Goudappel / Arthur Scheltes
Versie	1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Acties uit voorgaande directiebeoordeling	4
3. Relevante (organisatie) wijzigingen	4
4. Interne en externe audits en energiebeoordeling	5
4.1 Interne audit	5
4.2 Externe audit	5
4.3 Energiebeoordeling	5
5. Energiebeleid, doelstellingen en prestaties	6
5.1 Prestatie Doelstelling	6
5.2 Projecten met gunningsvoordeel	7
5.3 CO ₂ -emissies in de keten	7
5.4 Communicatieplan	7
5.5 Keteninitiatieven	7
6. Doelstellingen 2019 - 2021	9
7. CO₂ reductie aanpak	10
7.1 Maatregelen 2019-2021	10
7.2 Actieplan 2019-2021	12
8. Conclusie directiebeoordeling	13
Bijlage A. Actieplan CO₂ reductie 2019-2021	14

1. Inleiding

Deze directiebeoordeling kijkt terug op de uitvoering en de effectiviteit van het CO₂ beleid van de Goudappel Groep in het afgelopen kalenderjaar (2021).

Nota Bene

*Het Handboek CO₂ Prestatieladder vraagt om inzicht, beleid en maatregelen voor het bedrijf en de projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningsvoordeel is verkregen. Het CO₂ beleid en de maatregelen voor de Goudappel Groep zijn echter van toepassing op **alle** projecten, ongeacht of deze projecten met of zonder CO₂-gerelateerd gunningsvoordeel zijn verkregen; zie ook hoofdstuk 3 van de CO₂ Footprint. Daarom wordt, behalve in hoofdstuk 3 van de Footprint, niet afzonderlijk gerapporteerd over het beleid en de maatregelen voor projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningsvoordeel is verkregen.*

2. Acties uit voorgaande directiebeoordeling

Begin 2019 is een nieuw actieplan CO₂-reductie voor de periode 2019 - 2021 vastgesteld. In bijlage 1 staat een overzicht van deze acties inclusief de status eind 2021.

3. Relevante (organisatie) wijzigingen

Er zijn in 2021 geen organisatorische wijzigingen doorgevoerd die van belang zijn voor de CO₂ Prestatieladder. Alle bedrijven waar de Goudappel Groep een minderheidsbelang in heeft, vallen buiten de organisatorische grens van de CO₂ Prestatieladder.

4. Interne en externe audits en energiebeoordeling

4.1 Interne audit

Bij de in april 2022 gehouden interne audit is een aantal bevindingen en aanbevelingen ter verbetering opgetekend:

Onderdeel	Aanbeveling
6.1.1.2.	Deze directiebeoordeling nog tekenen
Algemeen	Op de nieuwe website ook zorgen dat onze rapportages en certificaat aangeboden worden.
Algemeen	Presenteer meer aantoonbaar wat Goudappel doet om uitstoot in de keten te verminderen.
4.B.2	Zorg dat er halfjaarlijks ook gerapporteerd wordt over de projecten met gunningsvoordeel. Dit gebeurt nu jaarlijks in dit document.

Tabel 4.1 - Opmerkingen interne audit

4.2 Externe audit

De externe audit wordt in de vorm van een herbeoordeling op trede 5 in juni 2022 uitgevoerd door Bureau Veritas op basis van Auditchecklist CO₂-prestatieladder versie 5.0.

4.3 Energiebeoordeling

Over 2021 is een energiebeoordeling uitgevoerd (zie document Energiebeoordeling 2021). In 2021 is de klimaatinstallatie als achterhaald bestempeld, hiervoor zijn acties opgenomen in het nieuwe beleidsplan.

5. Energiebeleid, doelstellingen en prestaties

5.1 Prestatie Doelstelling

Begin 2019 is voor de jaren t/m 2021 de volgende doelstelling geformuleerd:

Goudappel Groep B.V. wil in de komende drie jaren haar jaarlijkse uitstoot van CO₂ met 6% per fte reduceren ten opzichte van het referentiejaar 2018.

Onderliggend is ervanuit gegaan dat we de komende drie jaren ieder jaar 2% 'winst' zullen boeken.

Het actieplan 2019 - 2021 is eind 2021 afgesloten. De maatregelen die niet zijn geïmplementeerd zijn vanwege de Corona pandemie niet gerealiseerd.

	2018	2019	2020	2021
Scope 1	0,29	0,33	0,31	0,32
Verwarming	0,29	0,33	0,31	0,32
Leaseauto's	0,00	0,00	0,00	0,00
Scope 2	0,95	0,95	0,32	0,26
Elektriciteitsverbruik	0,12	0,14	0,10	0,10
Zakelijk gebruik huurauto's	0,04	0,05	0,02	0,01
Zakelijk gebruik OV	0,03	0,04	0,01	0,00
Zakelijk gebruik privéauto	0,61	0,52	0,16	0,15
Zakelijk Vliegverkeer	0,15	0,20	0,03	0,00
Scope 3	1,05	0,94	0,29	0,21
Woonwerkverkeer auto	1,02	0,90	0,28	0,21
Woonwerkverkeer OV	0,03	0,04	0,01	0,00
Totaal	2,29	2,22	0,92	0,79

Tabel 5.1 - CO₂ uitstoot per fte in ton per scope en functie.

Uit voorgaande overzichten blijkt dat de CO₂ uitstoot in 2021 bijna een derde is van de uitstoot in 2018. Dit heeft alles te maken met de maatregelen inzake Covid-19. De aan mobiliteit gerelateerde CO₂-emissies zijn door massaal thuiswerken spectaculair gedaald.

5.2 Projecten met gunningsvoordeel

In 2021 is gunningsvoordeel verleend aan CO₂-prestatieladde houders in de volgende projecten:

- Raamcontract IenW.
- Raamcontract Ruimtelijke en verkeerskundige adviesdiensten voor de gemeente Groningen .

5.3 CO₂-emissies in de keten

Goudappel speelt middels haar reguliere diensten een actieve rol in de keten en levert een substantiële bijdrage aan de vermindering van CO₂ in de keten. In 2021 heeft Goudappel een door de SKAO voorgestane Analyse scope 3 emissies opgesteld en gepubliceerd.

5.4 Communicatieplan

De Goudappel Groep heeft haar doelstellingen en vordering op het gebied CO₂-emissiereductie gecommuniceerd naar haar medewerkers en externe belanghebbenden zoals beschreven in het communicatieplan. Daarmee heeft de organisatie de gewenste transparantie betracht.

5.5 Keteninitiatieven

Goudappel was ook in 2021 bij diverse CO₂-(keten)initiatieven betrokken. Enkele initiatieven waarbij CO₂-reductie een prominente rol speelt, waren:

- **Kopgroep Klimaat en Energie.** Om het belang te onderstrepen dat wij hechten aan energie en CO₂-uitstoot in relatie tot mobiliteit, beschikt Goudappel over een kopgroep Klimaat en Energie. De kopgroep richt zich op de samenwerking tussen disciplines zoals mobiliteit, ruimtelijke ordening, energie en infrastructuur en op de samenwerking tussen overheid en markt. De kopgroep is in 2021 gestart met een whitepaper over Goudappel en haar visie op duurzame mobiliteit.
- **Regionale mobiliteitsplannen:** Goudappel ondersteunt bijvoorbeeld provincie Utrecht en Metropoolregio Rotterdam Den Haag bij het opstellen van regionale mobiliteitsplannen. In deze plannen wordt het klimaatakkoord geoperationaliseerd.
- **Lean and Green Personal Mobility.** Goudappel is aangesloten bij Connekt. De op basis van ons eigen mobiliteitsbeleid behaalde 'Star' voor personenvervoer dient als inspiratiebron voor anderen

- **Stimuleren fietsgebruik | Fietsnelwegen.** Goudappel speelt een prominente rol in het stimuleren van het fietsgebruik en heeft onder meer voor en samen met de Fietsersbond de Fietsvisie 2040 opgesteld.
- **Autoluwe steden.** Meerdere steden in Nederland zijn actief bezig met de mobiliteitstransitie. Voorbeelden waar Goudappel actief bij betrokken is, zijn: Utrecht, Amsterdam en Eindhoven. De rol van de auto in deze steden wordt kleiner en in veel (centrum)gebieden staan lopen en de fiets bovenaan. Een mooi voorbeeld is de Merwedekanaalzone: Utrecht bouwt hier een stadswijk voor 12.000 bewoners die geheel autovrije wordt. Goudappel is vanaf het begin bij dit ontwikkelproject betrokken.
- **Webtool 'Uitstootvanmobiliteit'.** Via een dashboard op de website kunnen beleidsmakers direct de gevolgen van verschillende oplossingsrichtingen voor CO₂-reductie in verkeer en vervoer in kaart brengen. Wat gebeurt er als we meer mensen op de fiets weten te krijgen? Wat als alle auto's schoon worden? Is meer OV de oplossing? Wat is het effect op de modal split? Behalve het dashboard biedt de website de bezoeker ook een factsheet aan waar de feitelijke informatie, waaronder de huidige CO₂-uitstoot van personenmobiliteit, op gemeenteniveau, wordt samengevat.
- **Stichting Iganga.** Vanuit het besef dat ontwikkelingslanden in hun inhaalslag op het gebied van mobiliteitsgroei het risico lopen met enorme leefbaarheidsproblemen te maken te krijgen, ondersteunt de Goudappel Groep de stichting Iganga. Deze stichting is onafhankelijk, heeft een Anbi-status en kent een zelfstandig bestuur. Iganga heeft tot doel bij te dragen aan duurzame mobiliteit in ontwikkelingslanden en projecten die daarmee samenhangen. Dit doet zij vooral door kennisontwikkeling en -overdracht te stimuleren. Goudappel groep en haar medewerkers steunen Iganga zowel financieel als in natura. Dit betekent dat enerzijds directe (mede)financiering mogelijk is van projecten ter plaatse alsook dat Goudappel medewerkers de mogelijkheid hebben invulling te geven aan kennisoverdracht. Concrete voorbeelden zijn te vinden op de website [iganga.net](https://www.iganga.net)

6. Doelstellingen 2019 - 2021

Begin 2019 is voor de komende jaren is de volgende doelstelling geformuleerd:

Goudappel Groep B.V. wil in de komende drie jaren haar jaarlijkse uitstoot van CO₂ met 6% per fte reduceren ten opzichte van het referentiejaar 2018.

Aan de hand van de maatregellijst van SKAO¹ is vastgesteld dat Goudappel op een niveau 'voortuitstrevend' zit en soms zelfs richting 'ambitieuw', waarbij opgemerkt dat we in de afgelopen jaren al een grote reductie van CO₂-emissies hebben behaald. Desalniettemin wil de Goudappel Groep haar CO₂-emissies verder terugdringen om de positie als realistisch/voortuitstrevende organisatie op gebied van milieu te handhaven.

De reductiedoelstelling is vertaald in de volgende doelen per hoofdgroep (scope) per jaar:

Scope	Onderwerp	Indicator	2018	2019	2020	2021
Scope 1	Verwarming	CO ₂ /fte		0%	-1%	-2%
Scope 2	Zakelijk verkeer	CO ₂ /fte		-2%	-4%	-6%
Scope 2	Elektriciteit	CO ₂ /fte		0%	-1%	-2%
Scope 3	Woonwerk	CO ₂ /fte		-2%	-4%	-6%
Totaal			1,33	-2%	-4%	-6%

Tabel 6.1 - CO₂ reductiedoelen scope per jaar

Zoals uit de tabel blijkt zien we vooral nog mogelijkheden om de CO₂ uitstoot door zowel woon-werk als zakelijke verplaatsingen nog iets verder te beperken. Deze veronderstelling wordt bevestigd door in 2021 behaalde resultaten.

¹ De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) is verantwoordelijk voor het gebruik, de doorontwikkeling en het beheer van het certificeringschema CO₂-Prestatieladder.

7. CO2 reductie aanpak

Begin 2019 is een nieuw reductieplan voor de komende jaren opgesteld door de werkgroep CO₂ bestaande uit:

- Wim Dommerholt, hoofd kwaliteitszorg;
- Wim Korver, directeur Goudappel Groep;
- Pieter van der Bij, hoofd facilitaire dienst;
- Christian Evers, adviseur Mobiliteit & Ruimte;
- Alie Grotentraast-Hanekamp, salarisadministrateur en
- Matthijs Dicke-Ogenia, adviseur Onderzoek & Gedrag en lid OR

7.1 Maatregelen 2019-2021

Bij de brainstorm over de mogelijkheden voor nieuwe maatregelen is ook gebruik gemaakt van de maatregellijst van SKAO; zie bijlage 1.

De daaruit in de werksessies benoemde **nieuwe** maatregelen voor de komende periode staan in onderstaande tabellen.

Verwarming van gebouwen (scope 1)

Maatregel	Reductie	Toelichting
Inregelen luchtbehandelingskast Deventer	0,5 ton CO ₂	Nog inregelen 1% gasverbruik Deventer
Gebruik duurzame warmte en/of warmtekoude-opslag (WKO)	0,1 ton CO ₂	Geen eigen gasverbruik meer in Den Haag
Verwarmingsoverschot delen		Nader te bepalen
Totale absolute reductie	0,6 ton CO ₂	
Huidige emissie verwarming	30 ton CO ₂	
Procentuele reductie verwarming	2%	

Tabel 7.1 - Maatregelen emissiestroom verwarming

Elektriciteit (scope 2)

Maatregel	Reductie	Toelichting
Afronding outsourcen servers.	-	Heeft op zich geen effect op CO ₂ uitstoot. Is al groene stroom en blijft groene stroom (Solcon)
Inkoop efficiënte hardware bij natuurlijke vervanging	3.000 kWh 0,2 ton CO ₂	Inschatting 1% elektraverbruik. Circa 10% van de stroom is grijs.
Beperken lekstroom door alle apparatuur en opladers bij afwezigheid volledig uit te schakelen.	3.000 kWh 0,2 ton CO ₂	Inschatting 1% elektraverbruik. Circa 10% van de stroom is grijs.

Eigen opwekking elektriciteit door plaatsing zonnepanelen in Deventer	-	Heeft op zich geen effect op CO ₂ uitstoot. Is al groene stroom
Totale absolute reductie CO ₂	0,4 ton CO ₂	
Huidige emissie elektriciteit	20 ton CO ₂	
Procentuele reductie CO ₂ elektriciteit	2%	

Tabel 7.2 - Maatregelen emissiestroom elektriciteit

Zakelijk verkeer (scope 2)

Maatregel	Reductie	Toelichting
Aanscherpen mobiliteitsbeleid: Controle bandenspanning Stimuleren carpoolen Stimuleren elektrisch rijden Stimuleren zuinig rijden Selectief vliegen Elektrische bedrijfsauto(s)	10 ton CO ₂	Reductie van de individuele maatregelen is niet ingeschat, omdat de kracht juist zit in de onderlinge samenhang. Ook de bewustwordingsacties zoals benoemd onder Organisatie Algemeen in de Maatregellijst draagt daaraan bij. Inschatting 6% reductie.
Totale absolute reductie	ca 10 ton CO ₂	
Huidige emissie zakelijk verkeer	ca 160 ton CO ₂	
Procentuele reductie zakelijk verkeer	6%	

Tabel 7.3 - Maatregelen emissiestroom zakelijk verkeer

Woonwerk verkeer (scope 3)

Maatregel	Reductie	Toelichting
Aanscherpen mobiliteitsbeleid: Controle bandenspanning Stimuleren carpoolen Stimuleren elektrisch rijden Stimuleren zuinig rijden Stimuleren Fietsgebruik Elektrische bedrijfsauto(s)	12 ton CO ₂	Reductie van de individuele maatregelen is niet ingeschat, omdat de kracht juist zit in de onderlinge samenhang. Ook de bewustwordingsacties zoals benoemd onder Organisatie Algemeen in de Maatregellijst draagt daaraan bij. Inschatting 6% reductie.
Totale absolute reductie	ca 12 ton CO ₂	
Huidige emissie woonwerk verkeer	ca 200 ton CO ₂	
Procentuele reductie woonwerk verkeer	6%	

Tabel 7.4 - Maatregelen emissiestroom woonwerk verkeer

7.2 Actieplan 2019-2021

In bijlage 1 is het bij voornoemde maatregelen behorende **Actieplan CO₂-reductie 2019-2021** weergegeven, inclusief de status per 31-12-2021.

8. Conclusie directiebeoordeling

Goudappel Groep wilde in de periode 2019 tot en met 2021 de emissie van de eigen organisatie met 6% CO₂ per fte reduceren ten opzichte van 2018.

De conclusie van deze directiebeoordeling is dat het systeem om het CO₂ reductiebeleid te realiseren in het afgelopen jaar en de afgelopen jaren goed heeft gewerkt. Uiteraard is de kanttekening dat de Covid-19 maatregelen het meeste resultaat hebben veroorzaakt. De doelstelling voor is ruimschoots behaald, maar er is altijd ruimte voor verbetering wat onder meer blijkt uit de ambities in het Actieplan. Nog veel belangrijker is, is dat wij met onze diensten een essentiële bijdrage blijven leveren aan het reduceren van de CO₂ uitstoot in de mobiliteitsketens. Wij zullen onze invloed in de wereld van mobiliteit doen blijven gelden met onder meer onze contacten, diensten, producten en projecten.

Deventer,
W. Korver (directeur)

Bijlage A. Actieplan CO₂ reductie 2019-2021

Scope	Maatregel	Type	Bron CO ₂	Uitvoering	Door	Middelen	Activiteit	CO ₂ reductie	Monitoring prestatie	Monitoring resultaten	Status eind 2021
1	Inregelen luchtbehandeling Deventer	Uitv.	Gas	2019	FD	Implementeren	Afronden lopende activiteit	0,5 ton	Meten (meterstanden)	CO ₂ footprint	Afgerond. Inmiddels is de klimaatinstallatie achterhaald en staat dit in het nieuwe beleidsplan vermeld.
1 / 2	Gebruik duurzame warmte en/of warmtekoude-opslag	Uitv.	Gas & Elektra	2019	FD	Verhuizen	Verhuizing Den Haag Q1 2019	0,1 ton	Energiekosten Verhuurder	CO ₂ footprint	Verhuizing afgerond.
2	Afronding outsourcen servers.	Uitv.	Elektra	2019	FD	Implementeren	Afronden lopende activiteit	(groene stroom)	Meten (meterstanden)	CO ₂ footprint Energie audit	Afgerond. Rekenpc's van VMP zijn inmiddels 75% geoutsourced. De 25% blijft aangehouden tot ze kapot zijn.
2	Inkoop efficiënte hardware bij natuurlijke vervanging	Uitv.	Elektra	2019 - 2021	FD	Implementeren	Doorlopend (vervangingscyclus 3 jaar)	1,2 ton	Meten (meterstanden)	CO ₂ footprint Energie audit	Doorlopend. Medewerkers worden gestimuleerd afgeschreven hardware over te nemen. Hardware is Energy Star gekwalificeerd.
2	Beperken lekstroom door alle apparatuur en opladers bij afwezigheid uit te schakelen.	Uitv. Stim.	Elektra	2019 - 2021	FD	Implementeren Communiceren	Contactdozen vervangen Instructie maken	0,8 ton	Meten (meterstanden)	CO ₂ footprint Energie audit	Toepassing schakelbare stekkerdozen, maar geen actief beleid.
2	Zelf opwekken elektriciteit door plaatsing zonnepanelen in Deventer	Uitv.	Elektra	2019 - 2021	DIR	Onderzoeken Implementeren	Advies vragen	(groene stroom)		Directie review	90 panelen geplaatst en in gebruik genomen.

Scope	Maatregel	Type	Bron CO ₂	Uitvoering	Door	Middelen	Activiteit	CO ₂ reductie	Monitoring prestatie	Monitoring resultaten	Status eind 2021
2/3	Controle bandenspanning	Stim.	Brandstof	2019 - 2021	DIR	Communiceren	Bepalen logische aanknopingspunten				Geen navolging aan gegeven, gezien het massale thuiswerken.
2/3	Stimuleren carpoolen	Stim.	Brandstof	2020 - 2021	HRM	Onderzoeken Implementeren Communiceren	Mogelijkheden in overleg met de Ondernemingsraad uitwerken				Geen navolging aan gegeven, gezien het massale thuiswerken.
2/3	Stimuleren elektrisch rijden (privé en huren)	Stim.	Brandstof	2020 - 2021	HRM	Onderzoeken Implementeren Communiceren	Mogelijkheden (in overleg met de OR) uitwerken				De autoverhuurder die Goudappel inschakelt verhuurt elektrische auto's, maar deze schoten vaak nog tekort in radius.
2/3	Stimuleren zuinig rijden	Stim.	Brandstof	2019 - 2021	DIR	Communiceren	Bepalen logische aanknopingspunten	10 ton + 12 ton	Meten (kilometers per vervoerwijze)	CO ₂ footprint	Gerealiseerd door de Covid-19 maatregelen.
2/3	Wedstrijd personenmobiliteit	Stim.	Brandstof	2019 - 2021	DIR	Onderzoeken	Nader uitwerken?				Geen navolging aan gegeven, gezien het massale thuiswerken.
2	Selectief vliegen		Brandstof	2019 - 2021	DIR	Implementeren Communiceren					Gerealiseerd door de Covid-19 maatregelen.
3	Stimuleren (elektrisch) fietsen	Stim Uitv.	Brandstof	2019 - 2021	FD	Implementeren Onderzoeken	Verbeteren capaciteit, toegankelijkheid en uitrusting fietsstallingen Leaseconstructies				Goudappel doet dit met haar fietsplan.
2/3	Aanschaffen elektrische bedrijfsauto(s)	Uitv.	Brandstof	2019 - 2021	DIR	Onderzoeken Implementeren	Specificatie uitvoering inzake milieu en veiligheid				(Elektrische) dienstauto is uit gebruik genomen (lease), vanwege weinige gebruik ervan.